

Pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh
poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Jána Horeckého, Martina Šmilňáka
k vládne mu návrhu zákona z 2024, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o
financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších
predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač 400)

Vládny návrh zákona z 2024, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa mení a dopĺňa takto:

1. V čl. III, bod 7 v § 3 ods. 7 písm. g) sa za slovo „neriešil“ vkladá slovo „závažné“.

Odôvodnenie:

Doplnenie, (zvýraznenie), že sa musí jednať o „závažné“ sociálno-patologické javy (nestačia len „obyčajné“ sociálno-patologické javy) ako skutkový dôvod, podľa ktorého zriaďovateľ odvolá riaditeľa, na základe zistení Štátnej školskej inšpekcie.

Termín „sociálno-patologické javy“ nie je totiž presne zadefinovaný; zahŕňa aj menej závažné prejavy ako napríklad časté klamstvo, poškodzovanie cudzej veci nižšej hodnoty, manipulatívne správanie v kolektíve, vulgárna komunikácia. V súčasnej praxi pri zvyšovaní citlivosti a diagnostiky prejavov detí a žiakov a pri narastajúcich problémoch s mentálnym zdravím a asociálnosťou, a to pri nízkom spoločenskom statuse pedagógov a oslabenej jednote výchovného pôsobenia rodiny a školy, narastá možnosť zlého použitia resp. zneužitia pôvodne navrhovaného znenia – aj na prípady, ktoré predkladateľ nemal v úmysle riešiť odvolaním riaditeľa školy. To sa netýka závažných sociálno-patologických prejavov. Miera závažnosti je predmetom expertízy Štátnej školskej inšpekcie a ďalších odborníkov.

2. V článku III sa za doterajší bod 8 vkladá nový bod 9, ktorý znie:

„9. V § 4 ods. 3 prvej vete sa vypúšťajú slová „a Štátnu školskú inšpekciu“ a v druhej vete sa slová „úrad, Štátnu školskú inšpekciu“ nahrádzajú slovom: „úrad“.

Doterajšie body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Vypúšťa sa Štátna školská inšpekcia ako subjekt, ktorý Rada školy pri základných školách, resp. pri stredných školách vyzýva na čeležovanie svojich zástupcov do rady školy.

Povinnosť delegovať zástupcu Štátnej školskej inšpekcie do rady školy za účelom výberového konania na miesto riaditeľa školy nevyplýva zo zákona č. 596/2003 Z. z. ani z vyhlášky č. 137/2005 Z. z. o Štátnej školskej inšpekcii, resp. nie je to účel, pre ktorý bola inšpekcia zákonom zriadená. V súčasnosti Štátna školská inšpekcia trpí nedostatkom kapacít a množstvom úloh. Pribudli nové povinnosti – napr. vyjadrovať sa v správnom konaní o priznaní alebo nepriznaní podporných opatrení. Všetky základné školy budú od septembra 2026 realizovať nový štátny vzdelávací program, ktorý úmyselne prináša väčšiu variabilitu výchovno-vzdelávacieho procesu a Štátna školská inšpekcia bude zodpovedať za kontrolu súladu školských vzdelávacích programov s dvomi paralelne platnými štátnymi vzdelávacími programami. Pričom v rámci konsolidácie verejných financií je Štátna školská inšpekcia postavená pred úlohu zredukovať počet zamestnancov o 10%. Zároveň možno konštatovať, že samotná Štátna školská inšpekcia má objektívnu potrebu zlepšovať sa, pracovať s vyššou kvalitou. Preto sa navrhuje, odňať jej povinnosť zúčastňovať sa výberových konaní na obsadenie funkcie riaditeľa školy, čo nie je jej úlohou z definície. V minulom školskom roku sa Štátna školská inšpekcia zúčastnila 660 výberových konaní, čo je vážne zaťaženie už dnes nie dostatočných kapacít inšpekcie.

3. V článku III, bod 55 v § 16 ods. 1 písm. k) bod 1 sa slová „ak ide o materské školy a základné školy“ nahrádzajú slovami „ak ide o materské školy, základné školy a školské kluby detí, ktoré sú súčasťou týchto základných škôl,“ a v § 16 ods. 1 písm. l) sa slová „školské zariadenia pre deti, žiakov a poslucháčov do 15 rokov veku“ nahrádzajú slovami „školské zariadenia pre deti, žiakov a poslucháčov do 15 rokov veku okrem školských klubov detí“.

Odôvodnenie:

Legislatívna zmena v súvislosti so školským klubom detí v prípade vyjadrenia, resp. súhlasu obce so zaradením školy alebo školského zariadenia do siete.

Školské kluby detí sú neoddeliteľnou súčasťou základných škôl. Je preto úplne nelogické, ak ku zaradeniu základnej školy do siete škôl a školských zariadení stačí ministerstvu predložiť vyjadrenie obce, ale k zaradeniu školského klubu detí, ktoré je účasťou tej istej základnej školy sa požaduje súhlas obce. Tu by sa mohlo stať, že základná škola bude zaradená do siete škôl a školských zariadení, ale jej školský klub detí (pre nesúhlas obce) zaradený nebude – čo je neriešiteľný stav. Navrhovaná zmena očisťuje tento problém, tak aby sa obec vyjadrovala k zaradeniu základnej školy a jej školského klubu detí konzistentne.

4. V článku III sa za doterajší bod 57 vkladá nový bod 58, ktorý znie:

„58. § 16 sa dopĺňa odsekom 12, ktorý znie:

„(12) Ministerstvo môže, najmä v prípade, ak zriadenie školy alebo školského zariadenia nepredstavuje zvýšené nároky na štátny rozpočet, na základe návrhu zriaďovateľa zaradiť elokované pracovisko, zriaďované podľa tohto zákona, do siete škôl ako samostatnú školu alebo školské zariadenie.“

Doterajšie body sa primerane prečísľujú.

Odôvodnenie:

Legislatívne doplnenie v súvislosti s možnosťou zaradenie elokovaného pracoviska zo strany ministerstva ako samostatnej školy alebo školského zariadenia.

Pôjde o fakultatívnu možnosť, kde ministerstvo pri rozhodovaní okrem iného zohľadní aj prípadne zvýšené finančné nároky na štátny rozpočet.

Elokované pracoviská bývajú zriadené z objektívnej potreby zvýšiť dostupnosť verejnoprospešnej služby výchovy a vzdelávania. Z ekonomických a logistických dôvodov je lepšie, ak vznikne nové elokované pracovisko než by vznikla samostatná malá škola s podstatne vyššími nákladmi oproti elokovanému pracovisku. Môže sa stať, že v regiónoch s narastajúcim počtom

obyvateľstva (napríklad satelity veľkých miest) sa elokované pracovisko rozvíja kvantitatívne tak, že už vyžaduje samostatné riadenie, keďže môže mať väčší počet žiakov a detí než bežná škola. Preto sa navrhuje efektívna možnosť transformovať takéto elokované pracovisko na samostatnú školu alebo samostatné školské zariadenie.

5. V článku III, bod 64 v § 18 ods. 7 písm. k) bod 1 sa slová „ktoré bude súčasťou materskej školy alebo základnej školy“ nahrádzajú slovami „ktoré bude súčasťou materskej školy, základnej školy alebo ak ide o školský klub detí pri elokovanom pracovisku základnej školy,“ a v § 18 ods. 7 písm. l) sa slová „alebo školského zariadenia pre deti, žiakov a poslucháčov do 15 rokov veku,“ nahrádzajú slovami „alebo školského zariadenia pre deti, žiakov a poslucháčov do 15 rokov veku okrem školských klubov detí“.

Odôvodnenie:

Legislatívne doplnenie v súvislosti so školským klubom detí pri elokovanom pracovisku (v nadväznosti na bod 3). Školské kluby detí sú neoddeliteľnou súčasťou základných škôl. Je preto úplne nelogické, ak ku zaradeniu elokovaného pracoviska základnej školy do siete škôl a školských zariadení stačí ministerstvu predložiť vyjadrenie obce, ale k zaradeniu školského klubu detí pri elokovanom pracovisku základnej školy sa požaduje súhlas obce. Tu by sa mohlo stať, že elokované pracovisko základnej školy bude zaradené do siete škôl a školských zariadení, ale jeho školský klub detí (pre nesúhlas obce) zaradený nebude – čo je neriešiteľný stav. Navrhovaná zmena odstraňuje tento problém, tak aby sa obec vyjadrovala k zaradeniu elokovaného pracoviska základnej školy a jeho školského klubu detí konzistentne.

6. V článku III, bod 92 v § 37a ods. 2 sa slová „pokutu zodpovednému zamestnancovi, ktorý neodstránil“ nahrádzajú slovami „pokutu zodpovednej osobe, ktorá neodstránila“.

Odôvodnenie:

Zmena podľa, ktorej sa pokutá neukladá zodpovednému zamestnancovi (fyzickej osobe – priestupková zodpovednosť, resp. pracovnoprávna zodpovednosť zo strany zamestnávateľa), ale zodpovednej (právnickej) osobe (administratívnoprávna deliktuálna zodpovednosť – správny delikt).

Dikcia § 37a, upravuje správne delikty (priestupky sú upravené v § 37 cit. zákona). Správnych deliktov sa môže dopustiť iba právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ. To je zrejmé aj z § 37a ods. 1, ktorý upravuje sankciu voči zákonnému zástupcovi dieťaťa a kde sa *expressis verbis* uvádza, že sankcionovaným zákonným zástupcom dieťaťa je právnická osoba (na rozdiel od § 37 ods. 1 – priestupok – zákonný zástupca dieťaťa).

Fyzická osoba (v kontexte školy – zákonný zástupca dieťaťa alebo zamestnanec školy) sa môže dopustiť priestupku a nie správneho deliktu.

Navyše v praxi sa vyskytuje situácia, kedy zodpovedný zamestnanec nemusí mať reálnu možnosť odstrániť nedostatok zistený Štátnou školskou inšpekciou. Najsť riešenie a znášať zodpovednosť je potom úlohou školy prípadne jej zriaďovateľa.

7. V článku V, bod 23 v § 18 v odseku 12, písmená e), f) sa vypúšťajú a v písmene g) sa vypúšťajú slová „alebo iný doklad vydaný príslušným orgánom iného štátu preukazujúci zmenu mena alebo zmenu priezviska“.

Doterajšie písmeno g) sa označí ako písmeno e).

Odôvodnenie:

Bod 23 v odseku 12 písm. e), f) vo vládnom návrhu zákona by spôsobil retroaktivitu s nežiaducimi dôsledkami, napr. na vyhodnotenie výsledkov prijímacieho konania na stredné alebo vysoké školy, ktoré oprávnené v kritériách prijímacej skúšky rozlišujú medzi uchádzačmi mužského a ženského pohlavia (v testoch fyzickej zdatnosti).

Problematika zmeny pohlavia je širšia a komplexnejšia než je rámec školského zákona a mala by sa primárne upravovať v zákone o matrikách a v zákone o mene a priezvisku.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Jána Horeckého, Martina Šmilňáka
k vládному návrhu zákona z 2024, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o
financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších
predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač 400)

Meno a priezvisko

Podpis

1. MILAN MATERSKY

2. MARTIN ŠMILŇÁK

3. Igor JANCKULIK

4. František Mikloško

5. DOBER HADKO

6. MARIAN ČAUČE

7. BRANISLAV ŠKRIPEK

8. ANDREA TURČANOVÁ

9. Richard Vajnerka

10. PETER STREHOTA

11. MICHAL ŠPOT

12. JÚLIUS ZALAB

13. ANEŽKA ŠKODOVÁ

14. František Matyska

15. Ján Horecký